

Noors museum geeft dure Matisse terug

AMSTERDAM – Het Noorse museum Henie Onstad Kunstsenter geeft het schilderij *Robe bleue dans un fauteuil ocre* van de Franse schilder Henri Matisse terug aan de nabestaanden van de rechtmatige eigenaar. Het doek was van de Joodse kunstverzamelaar Paul Rosenberg, die in de Tweede Wereldoorlog werd beroofd door de nazi's. (ANP)

Derwig en Kraakman in 'Angels in America'

AMSTERDAM – Jacob Derwig en Maria Kraakman spelen de hoofdrollen in een nieuwe Nederlandse versie van *Angels in America*. Theatergroep Oostpool brengt het stuk in maart 2015 op de planken. Het beroemde stuk van Tony Kushner vertelt over twee New Yorkers die ieder op hun eigen manier met hun aidsbesmetting omgaan.

gitaar nodig!

worden. Vol vuur speelt ze, en ze is met een missie het podium opgegaan: "The world needs more women with guitars!" Kijk, dat is nog eens een statement.

Waar veel punkartiesten zich tegen het establishment keren of een boodschap verkondigen (TW Smith: "Free Pussy Riot!"), richten de meeste muzikanten zich op het publiek, vooral

Funeral Dress houdt het tekstueel het simpelst: 'Party on, party on'

met songtitels als *Way of life*, *For my clan* en *Welcome to Yorkshire, where we drink the most*.

De oude rotten van het Belgische

Funeral Dress houden het in tekstueel opzicht deze dag het simpelst. Zij zingen: "Sex, drugs en rock-'n-roll was oookay!" En: "Party on, party on, party on, beer en whiskey all night long."

Waar het op de gang en buiten voortdurend een hels lawaai is, is er de eerste uren van het festival in de zalen niet heel veel reactie op de optredens. Interactie tussen de bands en het publiek is er niet. Ja, er wordt af en toe door iemand in het publiek wat gescandeerd, maar als bijvoorbeeld de frontman van Geoffrey O'cott het publiek opzweept om mee te klappen, blijft alle respons uit.

Bij de slotoptredens van legendarische seventiesgroepen The Damned en Cock Sparrer is The Max-zaal wel afgeladen, en dan is het feest compleet.

DWDB met Selah Sue en Kiwanuka

Van onze kunstredactie

AMSTERDAM – Het festival De wereld draait buiten (DWDB), op 6 juli in het Westerpark in Amsterdam, heeft nieuwe namen toegevoegd aan het programma.

De Schotse singer-songwriter Paolo Nutini, R&B-zangeres Kelis, de Engelse soulzanger Michael Kiwanuka en de Belgische singer-songwriter Selah Sue geven acte de présence tijdens de tweede editie van *De wereld draait buiten* op het terrein van de Westergasfabriek in Amsterdam. Eerder waren De Jeugd van Tegenwoordig, Blanduin, Moss, Sky Pilots en Tangarine al voor het festival geboekt.

Ook zullen veel bekende gezichten uit het televisieprogramma *De wereld draait door* op het festival optreden. Zo is er wederom stand-upcomedy van Pieter Derks, presenteert Nico

Dijkshoorn muziek en gedichten en geeft emeritus hoogleraar historische letterkunde Herman Pleij een college. Joost Zwagerman spreekt tijdens *De wereld draait buiten* over film, popmuziek en literatuur uit zijn geliefde Amerika. Ook Stefan Pop, Patrick Laureij, Tim Franssen en Peter Pannekoek, allen van Toomler, zijn te zien.

Met ruim elfduizend bezoekers was de eerste editie van *De wereld draait buiten* een succesvolle nieuwkomer in het jaarlijkse festivalseizoen. Het festival vindt plaats op vijf podia: de Westerunie, het Transformatorhuis, de Gashouder, de Westertent op het nabijgelegen grasveld en dit jaar als hoofdpodium een groot podium dat door de organisatie Park Podium is gedoopt.

De kaartverkoop is inmiddels gestart. De komende weken worden nog meer namen aan de programmering toegevoegd.

Lintje voor band Nits

Van onze kunstredactie

AMSTERDAM – De leden van de Nits zijn zaterdagavond in Paradiso onderscheiden met een lintje.

Ridder in de Orde van Oranje Nassau, zo mogen de drie leden van de popgroep Nits zich sinds zaterdag noemen. Zanger Henk Hofstede, toetsenist Robert Jan Stips en drummer Rob Kloet kregen de onderscheiding van de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan.

De plechtigheid, die voor de musici

volkomen onverwacht was, vond plaats bij het jubileumconcert dat de groep gaf ter gelegenheid van zijn veertigjarige bestaan in Paradiso.

"Het is weinig Nederlandse popbands gegeven om veertig jaar op zo'n hoog niveau muziek te blijven maken," zei Van der Laan.

Hij preeft de chemie tussen de muzikanten, om tot de conclusie te komen dat de Nits 'deelbaar door drie en tegelijk ondeelbaar' zijn. Ter gelegenheid van het jubileum is deze week de verzamelbox *NITS?* verschenen, met drie cd's en een dvd.

Fotografie Grachtenhuizen en hun bewoners vastgelegd

'Ik wil die huizen op een voetstuk zetten'

Fotograaf Arjan Bronkhorst heeft een fascinatie voor monumentale grachtenpanden. Niet alleen voor de rijke interieurs, maar vooral ook voor de mensen die er nog wonen.

CORRIE VERKERK

Daar stond hij dan, een beetje stiekem op het bordes van Het Staetshuys aan de Gouden Bocht van de Herengracht naar binnen te kijken. Ineens ging de deur open en verscheen bewoner Jan Meulendijks op de stoep. Stamelend legde Arjan Bronkhorst uit dat hij van plan was een fotoboek te maken over monumentale grachtenpanden. Een ode aan al die historische panden, op zijn eigen manier. Bronkhorst: "Veel van die huizen worden veel te netjes gefotografeerd." Wat hij wilde was het leven vastleggen achter de gevels: zoals het was én zoals het, in een flink aantal door particulieren opgeknapte en bewoonde panden, nog altijd is.

Kom morgen maar een kopje koffie drinken, zei Meulendijks. En zo ging het balletje rollen. Via Meulendijks en partner Bart Schuil – de mannen achter veel populaire tv-shows en puzzelbladen en -boeken – openden zich voor Bronkhorst monumentale deuren die anders vermoedelijk dicht waren gebleven.

Natuurlijk werd ook het interieur van Het Staetshuys vereeuwigd, vol doorkijkjes en details. Er mocht, moést, gezien worden dat er geleefd werd. Een overvolle kamer, een tafel beladen met boeken, een bureau vol persoonlijke foto's, de bewoners relaxed in hun enorme woonkamer.

In totaal fotografeerde Bronkhorst zo 31 'levens en interieurs' achter

'Je ziet bezoekers denken: 'kijk, die mensen kijken ook gewoon tv!''

vaak verstilde gevels. "Die gevels zelf heb ik niet vastgelegd. Dat is al zo vaak gebeurd."

Een verweerde spiegel die een interieur weerkaatst spreekt meer tot de verbeelding. Of de uitbundige schouw in het P.C. Hooft Huys aan het Singel, bewoond door Matthijs van Heijningen en Guurtje Buddenberg. Kleine details als een foto van een kleinkind en een beeldje van een vrouwenfiguur geven die schouw net dat 'extra levendige tintje meer'.

De foto's verschenen in november in een boek: *Grachtenhuizen*. Een imposant werk met 416 pagina's en 350 foto's en een omvang waar zelfs een robuuste salontafel nog onder zucht.

Een uitgever die het avontuur aandurfde, vond hij niet. "Toen heb ik het boek zelf maar uitgebracht, in een oplage van drieduizend. Inmiddels zijn we al toe aan de tweede druk."

En een deel van de foto's hangt nu aan de muren van alweer zo'n monumentaal gebouw: het Bijbels Museum, gevestigd in de imposante Cromhouthuizen aan de Herengracht. Tot eind augustus is daar de expositie

Prinsengracht 851, bewoond door Sam Segal, met hometrainer. FOTO ARJAN BRONKHORST

Achter de gevels te zien. Museumconservator Thijs Boers, zelf interieurhistoricus, was onder de indruk van Bronkhorsts werk. "Je probeert altijd oude huizen nieuw leven in te blazen. Maar dat lukt vaak niet omdat er geen mensen meer in wonen."

Bronkhorst zelf: "Voor mij is het een ode aan die huizen. Ik wil ze op een artistiek voetstuk zetten."

In zijn foto's krijgen de kijkers, gelooft Boers, een echt kijkje achter de schermen. Zo ademt het huis van Gisèle d'Ailly van Waterschoot van der Gracht – kunstenaars en echtgenote van burgemeester d'Ailly – zo'n doorleefde sfeer uit. De vrouw leefde er zeventig jaar, totdat ze vorig jaar, honderd jaar oud, overleed. Bronkhorst fotografeerde de enorme kunstwerken die het huis sierden, maar ook de rafelige oude stoelen, een oude, verdorde, klimplant en loszittende stopcontacten bij de deur.

Een wat ingedeukte bank tussen het antiek, moderne 'zwerfkeien' als decoratie, een enorm leeuwenvel op het Perzische tapijt en een hometrainer, prominent in een monumentale ruimte: het komt allemaal voorbij. Bronkhorst: "Die hometrainer stond in het huis van bioloog en kunsthistoricus Sam Segal. Hij was te zwaar om uit beeld te tillen. Gelukkig maar." Dat alles, gecombineerd met fraaie details, beeldhouwwerk, schilderijen en de foto's van de huidige bewoners maakt *Achter de Gevels* zo bijzonder.

Achter die portretfoto's van de 'nieuwe' grachtenhuisbewoners gaan niet zelden opmerkelijke verhalen schuil. Zo lijken de bewoners van

het Geelvinck Hinlopen Huis, Jurn Buisman en Dunya Verwey, in hun klassieke verschijning geheel op te gaan in hun omgeving. Bronkhorst: "Maar wat misschien niet iedereen meer weet, is dat Dunya Verwey aan de wieg heeft gestaan van Dolle Mina."

En Bob Meijer, bewoner van het monumentale pand aan de Herengracht, was meteen verliefd op het huis toen hij er een zwarte kat in de keukenvensterbank aantrof. Meijer besteedde zo'n anderhalf miljoen aan de renovatie van het pand en vestigde er zijn Kattenkabinet, ter nagedachtenis aan de rode kat waarmee

'Die hometrainer was te zwaar om uit beeld te tillen. Gelukkig maar'

hij zijn studententijd doorbracht. Het kabinet is nog altijd op de bel-etage van het huis te vinden.

In één van de foto's duiken opeens drie oude strijkijzers op in het interieur, en een felgekleurd oud tv-toestel. Als kijker voel je je soms een beetje een bevoorrechte voyeur.

Conservator Boers: "Je ziet de bezoekers denken: 'Zie je, die mensen kijken ook gewoon tv!'"

Achter de gevels, Cromhouthuizen/Bijbels Museum, Herengracht 366/368, t/m 31 augustus
Arjan Bronkhorst: Grachtenhuizen
 Lectura Cultura, €49,50
www.grachtenhuizen.org